

MEGYÉNK KINCSEI FELADATLAP
Döntő
(általános iskola)

Csapatnév:	
-------------------	--

13 + 1 Totó

1. 1. Hollókő úgy őrzi hagyományait és méltóságát, hogy közben nem „olyan, mintha”, hanem „az”. A település szívében áll a fatornyos, zsindeletű katolikus templom, amely a falu emblematikus épülete, a dombon magasodó Várral együtt. Körülötte palóc parasztházak, melyekben kipróbálhatjuk a fazekasságot, vagy a szövést, de akad olyan is, amelyekben megszállhatunk. Hollókőn eltölteni néhány napot nem egyszerű pihenés, hanem életforma.

Az alábbiak közül melyik NEM igaz a hungarikumnak számító Hollókőre?

1. Az UNESCO Világörökség listáján szerepel.
2. A 17-18. században épített falut sikerült eredeti állapotában megőrizni.
- X. Ma már csak múzeumfaluként működik, nem élnek ott lakosok**

2. Az Unicumot 1790-ben alkotta meg II. József császár és magyar király udvari orvosa, a család egyik őse. A történet szerint a doktor, a köztudottan folyamatosan gyomorbántalmakkal küzdő uralkodót egyik nap egy saját készítésű, különleges gyógynövényekből készült itallal kínálta, aki nem győzte magasztalni a csodálatos készítményt, és az első korty után így kiáltott fel: „Dasistein Unicum!”. Ezzel nevet is adott az italnak, és az Unicum elindult világhódító útjára. Számos országban jól ismert és kedvelt ital, különösen népszerű Olaszországban, Németországban, Ausztriában, és a Kárpát-medence magyar lakta területein.

Melyik család nevéhez fűződik a híres keserű likőrünk, az Unicum megalkotása?

1. Cillei
2. Törley
- X. Zwack**

3. Herz Ármin XIX. századi eredeti receptje alapján, egyedi fűszerezéssel, első osztályú, válogatott alapanyagokból, bükkfa-füstöléssel, hagyományos érleléssel készülő prémium minőségű termék a Herz téliszalámi. Egyedi ízében és illatában a fehér és a szegfűbors dominál, melyet kiegészít a bükkfafüst kellemes aromája. Illatát a fűszereken és a harmonikus füst ízén kívül egy finom, lágy, semmihez nem hasonlítható aroma adja.

Mi adja a Herz téliszalámi különleges aromáját?

1. Szürkésfehér nemespenész

2. Szegedi fűszerpaprika őrlemény

X. Sóspác

4. Magyarországon a kamillát, mint gyógynövényt, először Méliusz Juhász Péter debreceni professzor említi meg 1578-ban Kolozsvárott kiadott Herbárium c. könyvében. A kamillát görcsoldó, epehajtó hatású növényként jellemzi. A népi gyógyászatban viszont ennél korábban, több évszázaddal ezelőtt felismerték a kamilla jótékony, gyógyító erejét. Hazánk egész területén vadon terem.

Hol található hazánk jellegzetes gyógynövényének, a kamillának a legjelentősebb termőállománya?

1. Fertő-tó lápos vidékén

2. Badacsony vulkanikus hegyén

X. **Az Alföld szikes területein**

5. Károli Gáspár nem csupán fordítója, hanem egyben gondozója, szerkesztője és kiadója is volt a Vizsolyi Bibliának. Nyelvezetében nagymértékben hozzájárult a magyar kultúra és nyelv formálásához, alakításához, elterjedéséhez, fejlődéséhez, illetve mind szellemiségében, mind tárgyként egy biztos és értékes pontja a magyar nemzet történelmének. Kulturális, hitéleti, nyelvtörténeti értéke felbecsülhetetlen.

Miért válhatott hungarikummá a Vizsolyi Biblia?

1. Különleges díszítésű borítója miatt

2. Mátyás király személyes Bibliája volt

X. **Legrégebbi teljes, magyar nyelvre fordított Biblia**

6. A Magyar Örökség és Hungarikum díjas 100 Tagú Cigányzenekar a világon egyedülálló együttes. Tagjai főleg cigány származású muzsikusok, a komolyzene mellett tradicionális magyar cigánymuzsikát is, valamint magyar nótát és népdalt is játszanak. A zenekar művészi és hagyományörző teljesítménye példaértékű a hazai kulturális és művészvilágban.

Megalakulásakor hány tagja volt a 100 tagú cigányzenekarnak?

1. 100

2. 120

X. **140**

7. Magyarország ezen tájkörzetében, Szőreg környékén évente több millió virág nevelkedik, melynek fagyűrő képessége, hosszan tartó virágzási periódusa, a szíromlevelek színjátékának intenzitása miatt egyedülálló minőséget képvisel. A Közép-Európában

egyedülálló földrajzi és környezeti adottságokhoz közel másfél évszázados hagyomány, tapasztalat és szakmai tudás társul. A Tisza-Maros szögében kialakuló kedvező talaj és éghajlati viszonyok közt a XIX. században alakult ki a kertészeti kultúra. A kertészek kezdetben dohánytermesztők, majd dísznövény és gyümölcsfakertészek voltak. A növény 2012-ben megkapta az uniós oltalom alatt álló földrajzi jelzést is.

Melyik virágról szól a leírás?

1. **rózsa**
2. tulipán
- X. levendula

8. A makói vöröshagyma a népi nemesítés magasiskolájának eredménye. Kifejlesztettek egy, csak erre a térségre jellemző technológiát, amely különleges értékű, sajátos magyar mezőgazdasági terméké tette a makói vöröshagymát. Előállításának egyik módja a makói szárazéghajlatú területen, szükségmegoldásként született meg. A közép-ázsiai eredetű vöröshagyma számára a makói tájörzet adottságai, a Maros hordaléka által alakított, magas tápanyagtartalmú, nyomelemekben gazdag lösz és öntéstalaj, továbbá a jó levegő és vízgazdálkodás lehetővé tették a megfelelő alkalmazkodást. A száraz és forró nyár, a napsütéses órák magas száma kiváló minőséget, többretegű, jól záródó nyakrészű erős héjazatot eredményez, mely a jó eltarthatóság feltétele. Szakemberek szerint ezek a jellemzők határozzák meg a makói hagyma minőségét.

Mi a különlegessége a makói hagymának?

1. Jellegzetes íze, amely eltér a többi hagyma ízétől
2. Hallásjavító hatása
- X. **Egyedi kétéves érlelésű termesztési technológiája**

9. A Zsolnay márkanév a hagyomány, az egyediség, a művészi érték és az állandó megújulás jelképe. Hosszú története során mindig tudott kora számára valami újat és meghatározót mondani. Az egyedi fejlesztésű technológiákra épülő gyártás kiváló minőségű és egyedi esztétikai minőséget eredményez. A manufaktúra valódi szellemiséget és kultúrát hozott létre, amely nemcsak a hazai, de a nemzetközi művészettörténetnek is fontos részét képezi. Magához vonzotta az adott kor neves tudósait, művészeit, építészeit. Ennek köszönhetően olyan hírneves alkotók vettek részt a gyár munkájában, mint pl. Rippl-Rónai József, Martyn Ferenc, Victor Vasarely vagy Lechner Ödön.

Hol található a híres Zsolnay porcelánt előállító manufaktúra?

1. Budapest
2. Szeged
- X. **Pécs**

10. Szentgyörgyi Horváth Fülöp János leánya, Anna-Krisztina tiszteletére tartotta az első Anna-bált 1825. július 26-án. A kisasszony a hagyomány szerint akkor ismerkedett meg leendő férjével, a későbbi aradi vértanú Kiss Ernő honvédtábornokkal. Azóta az Anna naphoz legközelebbi szombaton megtartott Anna-bál az ország legelőkelőbb eseményei közé tartozik, művészek, politikusok, közéleti személyiségek nyári találkozóhelye. A reformkorban szívesen látott vendég volt Kossuth Lajos, Széchenyi István, Wesselényi Miklós, majd Jókai Mór, Blaha Lujza és Vörösmarty Mihály. 1962 óta Huszka Jenő Anna-bál keringője a nyitótánc, a szépségverseny győztese és udvarhölgyei Herendi vázát vehetnek át, a bálkirálynő ezen felül megkapja Eris aranyalmáját is.

Melyik településhez köthető az Anna-bál?

1. Siófok
- 2. Balatonfüred**
- X. Balatonföldvár

11. Irinyi János, a zajtalan és robbanásmentes gyufa feltalálója 1817-ben született Erdélyben, a Bihar megyei Albison. Édesanyja Jánossy Róza, édesapja, Irinyi János országos hírű agrárszakember volt, aki 1830-ban tisztartóként került a nagylétei Mandell-birtokra. Irinyi János iskoláit Nagyváradon és Debrecenben végezte, de 19 évesen már a bécsi Politechnikumban tanult kémiát. Egyik professzorának, Meissner Pálnak sikertelen kísérlete kapcsán jött rá a zajtalan gyufa megoldásának gondolatára. Hosszú kísérletsorozat után, 1836-ban szabadalmaztatta a zajtalan és robbanásmentes gyufát, amelynek lényege, hogy a gyufa fejében a foszfort nem kálium-kloráttal, hanem ólom-dioxiddal keverte. Találmányát Rómer István gyufagyárosnak adta el és a kapott pénzből akadémiai tanulmányait finanszírozta. Tanulmányai befejezése után haza tért, és 1840-ben gyufagyárat alapított Pesten, az „Első Pesti Gyújtófák Gyárát”, amelynek később eladására kényszerült. Az új szemléletű kémia egyik legelső hazai terjesztője volt, valamint jelentős szerepet játszott a magyar kémiai szaknyelv kialakulásában. Az 1848-49-es szabadságharcban jelentős politikai szerepet játszott, Kossuth őt bízta meg az ágyúöntés és a puskaporgyártás irányításával, és az állami gyárak felügyeletével. Élete utolsó szakaszában a debreceni István malom igazgatója volt, 1895-ben hunyt el.

Mely település önkormányzata építtetett 2009-ben kiállítótermet Irinyi János tiszteletére, emlékének őrzésére?

1. Debrecen
- 2. Létavértes**
- X. Hosszúpályi

12. A Hévízi Gyógytó a világ legnagyobb, biológiailag is aktív, tőzegfenekű, melegvizű termáltava, egy természetes termálkarszt-forrás felett kialakult forrástó. A források vízhozama napi 35 millió liter, így a teljes vízkészlete háromnaponta kicserélődik. Ez a tó különleges képződmény, hiszen ellentétben a többi melegvizű tóval - amelyek általában vulkanikus eredetű helyeken, agyag- vagy sziklatalajban vannak - a Hévízi-tó, tőzegmedrű forrástó. A környezeti hatások következtében a tó vize állandó áramlásban van, amely jótékonyan hat a

szervezetre, a fürdőzőt állandó, enyhe masszázsbán részesíti. A tó gazdag ásványianyag tartalmú forrása abból a 38 méter mélyen található barlangból fakad, ahol több tízezer éves meleg és hideg karsztvizek keverednek egymással. A feltörő karsztvíz hőmérsékletének, vízminőségi összetételének köszönhetően a tó vizét régóta használják gyógyászati célokra is. Az első tutajokra épített fürdőházat 1772-ben Festetics György, a keszthelyi Georgikon alapítója építtette.

Hány fokot érhet el nyáron a Hévízi- tó?

1. 37-38 C⁰
2. 44-45 C⁰
- X. 27-28 C⁰

13. Melyik a jogszabály helyes megjelölése?

1. 2015. évi XXX. törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról
2. 2012. évi XIX. törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról
- X. 2012. évi XXX. törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról

13 + 1

Sportpályafutása 17 évesen, a Debreceni Tornaegyletben kezdődött, majd a DVSC-ben focizott. Légsúlyban (57 kg) kezdte birkózói pályafutását, ahol sajátos stílusával hamar kiérdemelte a „Csita” becenevet. Három olimpián is versenyzett, először 1952-ben, Helsinkiben vett részt, ahová tapasztalatszerzés végett került ki, azonban megszerezte Magyarország 50. olimpiai aranyérmét. További két olimpián vett részt, ezalatt hatszor nyerte meg a magyar bajnokságot is. 1967-től haláláig szakedzőként, majd versenybíróként kapott számos hazai és nemzetközi elismerést. Sokirányú és kiváló sportmunkájáért megkapta a Magyar Népköztársaság Sportérdemérem arany fokozatát is, többször volt a MÁV kiváló dolgozója. Halála után egy évvel Debrecen Sportszarnokát, később utcát neveztek el róla szülővárosában, Hajdúnánáson.

1. Hódos Imre
2. Lőrincz Tamás
- X. Növényi Norbert

MEGYÉNK KINCSEI FELADATLAP Döntő (általános iskola)

Csapatnév:	
------------	--

Keresztrejtvény

1.	F	L	A	V	O	N									
2.		A	K	Á	C	M	É	Z							
3.	T	I	S	Z	A	V	I	R	Á	G	Z	Á	S		
								4.	M	A	R	H	A		
								5.	T	E	Q	B	A	L	L
								6.	S	Z	E	G	E	D	I
								7.	M	A	T	Y	Ó		
								8.	T	Ö	R	L	E	Y	

1. Melyik az az étrendkiegészítő termékcsalád, amely 2014-ben Hajdú-Bihar Vármegyei Értéktár tagja lett?
2. Világos, lágy, kevésbé savas édesítőszer, 2014-ben felkerült a Hungarikumok listájára.
3. Kérészek látványos rajzása.
4. Ennek az állatnak a húsból készül az eredeti gulyásleves.
5. Magyar gyökerekkel rendelkező, futballon alapuló sport, mely átmenet a lánbtenisz és a ping-pong között.
6. Ezt a paprikát a ferencesek kezdték el termesztetni, örleménye 2015 óta Hungarikum.
7. A 19. század végén kialakult tarka, szabadrajzú, térkitöltő hímzés, amelynek a legjellegzetesebb motívuma a rózsza.
8. Ez a pezsgő 130 éve Budafokon készül, 2016 óta Hungarikum.

Megfejtés:.....

A magyar közigazgatás alapvető területi egysége. 1950 előtt, illetve 2023-tól újra hivatalos megjelölés.